

УДК 347.91/95+643/647

DOI 10.33244/2617-4154.2(19).2025.93-100

**В. І. Костюк,***аспірант, Державний податковий університет**e-mail: viktor.kostuk.29vk@gmail.com***ORCID ID 0009-0002-1821-7067**

## **ПРАВА ТА ІНТЕРЕСИ ОДНОГО З БАТЬКІВ, ЩО ПРОЖИВАЄ ОКРЕМО ВІД ДИТИНИ, ЯК ПРЕДМЕТ ЗАХИСТУ В ПОРЯДКУ ЦИВІЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА**

*Статтю присвячено аналізу прав та обов'язків батька чи матері, що проживає окремо від дитини, як предмета захисту в цивільному судочинстві. Посилаючись на нормативно-правові акти, а саме Сімейний кодекс України, Закон України "Про охорону дитинства", перелічено суб'єктивні немайнові права та обов'язки батьків, що проживають окремо, та і батьків загалом. Здійснено поверхневий аналіз проблемних питань у справах, пов'язаних з захистом прав та інтересів одного з батьків, що проживає окремо від дитини. Також під час вивчення питання предмета у справах про усунення перешкод у спілкуванні та вихованні дитини, визначення способу участі батька у спілкуванні з дитиною та її вихованні наведено з судової практики, приклади порушення прав та інтересів одного з батьків, що проживає окремо від дитини. Взято до уваги справи, які не обмежуються прийняттям судового рішення першої інстанції та, враховуючи змагальність сторін в цьому питанні, закінчуються прийняттям постанов Верховного Суду. Визначено найбільш поширений перелік прав, за захистом яких батьки звертаються до суду, а саме: усунення перешкод у спілкуванні та вихованні дитини, реалізація права на контакт з дитиною та отримання інформації про стан здоров'я дитини. Відповідно реалізується право на захист інтересів одного з батьків, що проживає окремо від дитини. Додатково зазначу, що усунення перешкод у спілкуванні та вихованні дитини, які чинить один з батьків, що проживає разом з дитиною, є найбільш поширеною позовною вимогою у відповідних судових справах. До поширеного чинника можна також віднести конфлікт між батьками, що додатково відображається на реалізації батьківських прав та інтересів.*

*Аналізуючи юридичну літературу, зазначено, що особисті немайнові права батьків та дітей носять універсальний характер та реалізуються виключно в інтересах дитини.*

**Ключові слова:** права та інтереси батьків, право на спілкування, право на контакт з дитиною, право на виховання, здійснення батьківських обов'язків, сімейні правовідносини, перешкоди.

**Метою** статті є характеристика прав та інтересів одного з батьків, що проживає окремо від дитини, як предмета захисту у справах про усунення перешкод у спілкуванні та вихованні дитини, визначення способу участі батька у спілкуванні з дитиною та її вихованні. Визначення впливу сучасних викликів, що безпосередньо впливають на сімейні правовідносини.

**Постановка (актуальність) проблеми.** Як відомо, подружжя, яке має від шлюбу дитину або дітей після розірвання шлюбу, не досягає згоди щодо спільного виховання дітей. У подальшому виникає факт створення перешкод у вихованні та спілкуванні з дитиною одним з батьків, що проживає разом з дитиною, іншому з батьків, що проживає окремо від дитини. Аналізуючи судову практику щодо вирішення спорів про участь у вихованні дитини, батько або мати, що проживають окремо, звертаються до органу опіки і піклування або суду з метою відновлення порушених немайнових прав щодо дитини, а саме права на спілкування з дитиною, участь у вихованні дитини та здійсненні батьківських обов'язків. Перелічені немайнові суб'єктивні права є предметом захисту в судових справах [1].

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Варто зазначити, що актуальні проблеми щодо предмета сімейних правовідносин досліджують такі науковці: В. Борисова, В. Ватрас, Н. Волкова, В. Євко, А. Гаро, В. Комісаренко, Т. Курило, М. Логвінова, В. Надьон, О. Реззова, О. Сафончик, І. Чеховська, Г. Чурпіта, О. Яворська та інші. Регулювання сімейних правовідносин та захист прав та інтересів їх учасників не втрачає своєї актуальності.

**Виклад основного матеріалу.** З аналізу норм матеріального права відомо, що мати, батько мають рівні права та обов'язки щодо дитини, незалежно від того, чи перебували вони у шлюбі між собою, розірвання шлюбу між батьками, проживання їх окремо від дитини не впливає на обсяг їхніх прав і не звільняє від обов'язків щодо дитини, як зазначено в статті 141 Сімейного кодексу України (далі – СКУ) [2]. Відповідна норма закріплена і в статті 11 Закону України «Про охорону дитинства» [3].

Відповідно до статті 153 СКУ мати, батько та дитина мають право на безперешкодне спілкування між собою та, як визначено у статті 15 Закону України «Про охорону дитинства», дитина, яка проживає окремо від батьків або одного з них, має право на підтримання з ними регулярних особистих стосунків і прямих контактів.

Також статтею 16 Закону України «Про охорону дитинства» закріплено право дитини на контакт з батьками, іншими членами сім'ї та родичами, які проживають у різних державах. Що стосується перешкод у спілкуванні з дитиною, у статті зазначено – батьки, інші члени сім'ї та родичі, зокрема ті, які проживають у різних державах, не повинні перешкоджати одне одному реалізувати право дитини на контакт з ними. Відповідно на період воєнного стану, коли велика кількість батьків і дітей фізично перебувають на відстані, враховуючи кількість громадян, які виїхали за кордон, відповідна норма досить актуальна сьогодні.

Право на виховання дитини закріплене у статтях 151, 152 СКУ та забезпечується системою державного контролю, що встановлена законом. Також статтею 15 Закону України «Про охорону дитинства» батьків, які проживають окремо від дитини, зобов'язано брати участь у її вихованні.

Обов'язки батьків відображені в статті 150 СКУ, а саме:

1. Батьки зобов'язані виховувати дитину в дусі поваги до прав та свобод інших людей, любові до своєї сім'ї та родини, свого народу, своєї Батьківщини.
2. Батьки зобов'язані піклуватися про здоров'я дитини, її фізичний, духовний та моральний розвиток.
3. Батьки зобов'язані забезпечити здобуття дитиною повної загальної середньої освіти, готувати її до самостійного життя.
4. Батьки зобов'язані поважати дитину.
5. Передача дитини на виховання іншим особам не звільняє батьків від обов'язку батьківського піклування щодо неї.
6. Забороняються будь-які види експлуатації батьками своєї дитини.
7. Забороняються фізичні покарання дитини батьками, а також застосування ними інших видів покарань, які принижують людську гідність дитини.

Право батьків на захист права на виховання в разі його порушення закріплено в низці нормативно правових актів, зокрема: відповідно до ч. 1 статті 19 СКУ батько або мати, що проживають окремо, звертаються до органу опіки і піклування за захистом своїх сімейних прав та інтересів; нормативне регулювання звернення до суду закріплено в ч. 1 статті 159 СКУ: «...якщо той із батьків, з ким проживає дитина, чинить перешкоди тому з батьків, хто проживає окремо, у спілкуванні з дитиною та у її вихованні, зокрема якщо він ухиляється від виконання рішення органу опіки та піклування, другий із батьків має право звернутися до суду з позовом про усунення цих перешкод»; також, як зазначено в статті 15 Цивільного кодексу України (далі – ЦКУ), «кожна особа має право на захист свого цивільного права у разі його порушення, невизнання або оспорування та кожна особа має право на захист свого інтересу, який не суперечить загальним засадам цивільного законодавства» [4]; у статті 4 Цивільного процесуального кодексу України закріплено право звернення до суду за захистом своїх порушених прав, свобод чи законних інтересів, зокрема, які визначені статтями 141, 150, 153, 155, 157 СКУ [5].

Аналізуючи теоретичні і законодавчі конструкції щодо поняття немайнових особистих прав батьків та дітей, В. Комісаренко зауважила, що особисті немайнові права батьків та дітей носять універсальний характер і з позицій публічно-правового регулювання належать до основних прав людини [6].

Досліджуючи поняття батьківських прав, О. Оніщук зазначила, що ключовим у розумінні батьківських прав є той факт, що здійснення батьками батьківських прав є одночасно і їхнім обов'язком, за невиконання якого встановлюється передбачена законом відповідальність. Та у своєму дослідженні дійшла висновку, що батьківські права реалізуються виключно в інтересах дитини та належать обом батькам у рівному ступені незалежно від того, чи перебувають батьки у шлюбі, чи ні; батьки рівні у своїх правах відносно дітей незалежно від того, чи перебувають батьки у шлюбі, чи ні [7].

О. Резцова наголошує, що захист прав батьків щодо виховання дитини опосередковується охоронними сімейними правовідносинами. Також науковець вказує, що охоронюваний законом інтерес не може захищатися окремо від суб'єктивного права, тільки у процесі

захисту суб'єктивного права захищається певна потреба, прагнення особи до користування нематеріальним благом – інтерес [8].

З огляду практичної складової захисту прав та інтересів одного з батьків, що проживає окремо з дитиною, однією з основних позовних вимог є зобов'язання іншого з батьків, що проживає разом з дитиною, усунути перешкоди у спілкуванні та вихованні дитини, реалізація права на контакт з дитиною та отримання інформації про стан здоров'я дитини.

Є ряд судових справ про усунення перешкод у спілкуванні та вихованні дитини, визначення способу участі батька у спілкуванні з дитиною та її вихованні, деякі з них необхідно розглянути та проаналізувати.

Під час аналізу постанови Верховного Суду від 09.11.2020 у справі № 753/9433/17 [9] наявні два зустрічні позови з повними протиріччями та явно вираженим конфліктом сторін.

Такі зустрічні позови щодо позбавлення батьківських прав та про усунення перешкод у спілкуванні з дитиною, її вихованні, визначення способу участі у вихованні дитини та спілкуванні з нею. Аргументи сторін, як і у всіх справах цієї категорії, різні та суперечать один одному, зокрема мати, що проживає з дитиною, вказує, що батько дитини повністю ухиляється від участі у вихованні дитини та проявляє грубу неповагу до неї, натомість батько дитини вказує про обмеження матір'ю дитини його прав у спілкуванні з дитиною та здійснення зустрічей і вчиняє конфлікти. Додатково встановлено, що перед подачею позовів до Дарницького районного суду міста Києва було звернення батька до органу опіки і піклування щодо визначення його участі у вихованні дитини. Під час розгляду таких справ судом першої інстанції постановлено рішення щодо позбавлення батьківських прав батька, що проживав окремо від дитини та періодично виїздив за кордон, тобто перебував на відстані.

Варто зазначити, що порушення права на спілкування та безпосередній вплив матері на дитину під час тривалого часу має певні наслідки. Виходячи з обставин батька, що часто перебуває на відстані, спілкування телефонними засобами – це єдина складова контакту з дитиною для нього. Слухання у цій справі тривали два роки, тому психоемоційний зв'язок між батьком і дитиною все більше розривався.

Надалі Постановою Київського апеляційного суду від 29 січня 2020 року рішення Дарницького районного суду міста Києва щодо позбавлення батьківських прав скасовано, апеляційну скаргу одного з батьків, що проживає окремо, задоволено та визначено способи участі у вихованні дитини, зобов'язано матір, що проживає разом з дитиною, усунути перешкоди у спілкуванні батька з дитиною, повідомляти батька дитини про факти захворювання та лікування, повідомляти батька дитини про від'їзд (обставини та напрям) за межі міста проживання більше ніж на 2 (два) дні, не чинити перешкод у щоденному спілкуванні батька з дитиною за допомогою телефонного зв'язку.

Суд апеляційної інстанції не погодився із висновками суду першої інстанції та вказав, що такі висновки зроблені без належного встановлення фактичних обставин справи, зокрема суд першої інстанції не встановив, які дії чи бездіяльність одного з батьків, що проживає окремо, свідчать про ухилення ним від виконання свого обов'язку з виховання

дитини. Додатково відсутні підстави вважати, що відповідач свідомо ухиляється, враховуючи тривалий конфлікт між батьками, наявність перешкод та проживання батька дитини на значній відстані. Також суд першої інстанції не надав оцінки доказам, що спростовують ухилення від виконання батьківських обов'язків.

За результатом розгляду касаційної скарги, постанову суду апеляційної інстанції залишено без змін.

Під час аналізу постанови Верховного Суду від 04.09.2020 у справі № 264/3435/18-ц [10] аналогічно присутні два зустрічні позови про визначення місця проживання дітей, усунення перешкод у вихованні та спілкуванні з дітьми, відібрання дитини та повернення її до місця попереднього проживання, визначення порядку та способу участі батьків у вихованні дітей.

Батько дітей обґрунтував свій позов тим, що матір дітей самовільно забрала дітей і залишила місце спільного проживання. Вона не здійснює належного догляду за дітьми та змінює місце свого проживання, не повідомляючи про це його, чим створює перешкоди у спілкуванні батька з дітьми. Наголошував на тому, що донька є дитиною з інвалідністю, потребує особливого догляду, а відповідач не повідомляє йому про стан здоров'я дитини, не погоджує з ним лікування, тому він побоюється, що мати не приділяє належної уваги лікуванню дитини.

Позовні вимоги: усунути перешкоди у спілкуванні із сином; відібрати в матері дитини сина та визначити його місце проживання з батьком; визначити способи участі батька у вихованні дочки в порядку частини другої статті 159 СК України, час та місце їх спілкування, а саме: кожної п'ятниці з 16 год 00 хв, кожної неділі до 21 год 00 хв, кожної середи з 16 год 00 хв, кожного четверга до 10 год 00 хв, на його дні народження та дні народження його близьких родичів, день народження дочки – кожного непарного року, протягом десяти днів щорічно під час його відпустки; визначити способи участі матері у вихованні сина в порядку частини другої статті 159 СК України, час та місце їх спілкування; визнати його порушене право в частині безпосередньої і обґрунтованої участі у лікуванні і реабілітації дочки, яка є інвалідом, у примушенні відповідача до надання йому медичної документації щодо лікування дитини з інвалідністю, у примушенні відповідача до прийняття будь-яких рішень щодо порядку і способів лікування дитини з інвалідністю, виключно за згодою (або щонайменше – повідомленням) батька дитини.

Матір дітей, що подружнє життя з чоловіком не склалося і наразі вона разом з дітьми проживає за іншою адресою в окремому приватному будинку, який належить їй на праві приватної власності, має достатню кількість грошових коштів для належного утримання та виховання дітей. За час проживання з нею у дітей склався звичний спосіб життя, дочка проходить реабілітацію. Вважає, що спілкування батька з дітьми перешкоджає їх нормальному розвитку, оскільки позивач є людиною агресивною, схильною до сімейного насильства та вчинення інших правопорушень.

Позовні вимоги: визначити місце проживання дітей з матір'ю.

Рішенням Іллічівського районного суду міста Маріуполя Донецької області від 27 грудня 2019 року, з урахуванням ухвали Іллічівського районного суду м. Маріуполя Донецької області від 02 січня 2020 року про виправлення описки, позов батька дітей

задоволено частково. Визначено такий спосіб участі батька у вихованні дітей: побачення без присутності матері: щотижня з 15 години вівторка до 09 години середи; щотижня з 15 години п'ятниці до 20 години суботи; щороку 03 лютого з 10 до 18 години; 18 червня кожного парного року з 10 до 20 години; 10 липня кожного непарного року з 10 до 20 години та спільний відпочинок: щороку протягом 10 днів під час відпустки батька. Зобов'язано матір дітей надавати батьку дітей на його вимогу інформацію та медичні документи щодо стану здоров'я, хід та результати лікування доньки. Зустрічний позов щодо визначення проживання дітей з матір'ю задоволено.

Надалі сторони зверталися до судів з апеляційними та касаційними скаргами, але їхні вимоги задоволені не були.

Досліджуючи цю справу, можна дійти до висновку, що, враховуючи тривалий конфлікт між батьками дітей, питання визначення проживання дітей потрібно встановлювати під час розірвання шлюбу. У разі якщо суд не встановив місце проживання дітей з одним з батьків, надалі будуть наявні наслідки щодо відбирання дітей один в одного. У цій ситуації діти – найвразливіша сторона процесу. Сторона, з якою проживає дитина, особливо якщо остання потребує постійного лікування, свідомо не надає одному з батьків, що проживає окремо, даних щодо стану здоров'я та лікування, чим створює додаткові моральні переживання.

**Висновки.** Враховуючи вищевикладене, можна дійти висновку, що закріплені батьківські права та обов'язки в законодавстві часто порушуються, про що свідчить численна судова практика. Відповідно порушення визначених законодавством прав батьків є предметом захисту в судах.

Розповсюдженою складовою, яка безпосередньо впливає на реалізацію батьківських прав, є наявність перешкод у спілкуванні та вихованні. На жаль, превентивна протидія таким явищам не закріплена в нормах сімейного законодавства.

Проблемним питанням також є те, що під час розгляду справ не забезпечується реалізація порушених прав, крім права на спілкування і виховання, права на контакт з дитиною та відповідно складовими, такими як: повідомлення про стан здоров'я дитини, вибуття на значну відстань з основного місця перебування дитини, що також є предметом позову. Тому, незважаючи на наявність немайнових прав батька чи матері, що проживає окремо, батько чи мати, що проживають разом з дитиною, мають безпосередній вплив на реалізацію батьківських прав стороною, що проживає окремо від дітей. Зокрема, такий вплив може бути і негативний через створення перешкод між одним з батьків, що проживає окремо від дитини, та, власне, з дитиною.

Також особливістю сьогодення, що безпосередньо впливає на сімейні правовідносини, є чинник коли батько / мати, що проживають окремо, перебувають або за кордоном, або в районах бойових дій, що зводить до мінімуму участь у вихованні дитини за рахунок відстані та відповідно можливості відвідування та фізичних побачень. Єдине, що може мати в силу обставин один з батьків, що проживає окремо, – це спілкування засобами телефонного зв'язку або за допомогою відповідних месенджерів. Тому інший з батьків має безпосередній вплив та зазначене спілкування, особливо якщо дитина дошкільного віку. Такий чинник відіграє ключову роль у прийнятті рішення щодо подачі позову до суду з метою відновлення порушеного права.

---

*Костюк В. І. Права та інтереси одного з батьків, що проживає окремо від дитини, як предмет захисту в порядку цивільного судочинства*

## СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Огляд судової практики Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду щодо вирішення спорів про участь у вихованні дитини / Верховний Суд. URL : [https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new\\_folder\\_for\\_uploads/supreme/ogliady/Oglyad\\_KCS\\_vuh\\_dutunu.pdf](https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/ogliady/Oglyad_KCS_vuh_dutunu.pdf)
2. Сімейний кодекс України. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2002. № 21–22. Ст. 135. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>
3. Про охорону дитинства : Закон України. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2001. № 30. Ст. 142. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14#Text>
4. Цивільний кодекс України. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2003. № 40–44. Ст. 356. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
5. Цивільно процесуальний кодекс України. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2004. № 40–41, 42. Ст. 492. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>
6. Комісаренко В. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція. 2020. № 47, том 2. С. 17. URL : [https://www.vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc47/part\\_2/5.pdf](https://www.vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc47/part_2/5.pdf)
7. Оніщук О. Поняття та особливості батьківських прав. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 10. С. 29. URL : <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2019/10/6.pdf>
8. Резвова О. Права та обов'язки батьків щодо виховання дитини в сімейному праві : дисертація. Київ, 2021. С. 174–175. URL : <https://elar.naiu.kiev.ua/server/api/core/bitstreams/2271ab2b-0c51-4f4f-b5e6-ec9d098f6bb2/content>
9. Постанова Верховного Суду у справі № 753/9433/17 / Єдиний державний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/92765431>
10. Постанова Верховного Суду у справі № 264/3435/18-ц / Єдиний державний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/91338017>

## REFERENCES

1. Ohliad sudovoi praktyky Kasatsiinooho tsyvilnooho sudu u skladi Verkhovnoho Sudu shchodo vyrishennia sporiv pro uchast u vykhovanni dytyny / Verkhovnyi Sud. URL : [https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new\\_folder\\_for\\_uploads/supreme/ogliady/Oglyad\\_KCS\\_vuh\\_dutunu.pdf](https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/ogliady/Oglyad_KCS_vuh_dutunu.pdf)
2. Simeinyi kodeks Ukrainy. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (VVR)*. 2002. № 21-22. St. 135. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>
3. Pro okhoronu dytynstva : Zakon Ukrainy. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (VVR)*. 2001. № 30. St. 142. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14#Text>
4. Tsyvilnyi kodeks Ukrainy. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (VVR)*. 2003. № 40–44. St. 356. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
5. Tsyvilno protsesualnyi kodeks Ukrainy. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (VVR)*. 2004. № 40–41, 42. St. 492. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>
6. Komisarenko V. Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Ser.: Yurysprudentsiia. 2020. № 47, tom 2. S. 17. URL : [https://www.vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc47/part\\_2/5.pdf](https://www.vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc47/part_2/5.pdf)

---

*Костюк В. І. Права та інтереси одного з батьків, що проживає окремо від дитини, як предмет захисту в порядку цивільного судочинства*

7. Onishchuk O. Poniattia ta osoblyvosti batkivskykh prav. *Pidpriemnytstvo, hospodarstvo i pravo*. 2019. № 10. S. 29. URL : <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2019/10/6.pdf>

8. Rezvova O. Prava ta oboviazky batkiv shchodo vykhovannia dytyny v simeinomu pravi : dysertatsiia. Kyiv, 2021. S. 174–175. URL : <https://elar.naiu.kiev.ua/server/api/core/bitstreams/2271ab2b-0c51-4f4f-b5e6-ec9d098f6bb2/content>

9. Postanova Verkhovnoho Sudu u spravi № 753/9433/17 / Iedyni derzhavnyi reiestr sudovykh rishen. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/92765431>

10. Postanova Verkhovnoho Sudu u spravi № 264/3435/18-ts / Yedyni derzhavnyi reiestr sudovykh rishen. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/91338017>

#### **V. I. Kostyuk. RIGHTS AND INTERESTS OF ONE OF THE PARENTS LIVING SEPARATELY FROM THE CHILD AS A SUBJECT OF PROTECTION IN CIVIL PROCEEDINGS**

*The article is devoted to the analysis of the rights and obligations of a father or mother living separately from a child as a subject of protection in civil proceedings. Referring to the regulatory legal acts, namely the Family Code of Ukraine and the Law of Ukraine 'On Protection of Childhood', the author lists the subjective non-property rights and obligations of parents living separately and parents in general. A superficial analysis of problematic issues in cases related to the protection of the rights and interests of one of the parents living separately from the child is made. In addition, when studying the subject matter of cases involving the removal of obstacles to communication and upbringing of a child, determination of the manner of a parent's participation in communication with and upbringing of a child, the author provides examples of violation of the rights and interests of a parent living separately from a child from case law. The author takes into account cases that are not limited to the adoption of a court decision of the first instance and, given the competitiveness of the parties in this matter, end with the adoption of resolutions of the Supreme Court of Ukraine.*

*The author identifies the most common list of rights for the protection of which parents apply to court, namely, removal of obstacles to communication and upbringing of a child, exercise of the right to contact with a child and receipt of information about the child's health status. Accordingly, the right to protect the interests of a parent living separately from the child is exercised. In addition, I would like to note that the removal of obstacles to communication and upbringing of the child caused by the parent living with the child is the most common claim in the relevant court cases. Another common factor is a conflict between parents, which additionally affects the exercise of parental rights and interests.*

*Analysing the legal literature, it is noted that the personal non-property rights of parents and children are universal and are exercised exclusively in the interests of the child.*

**Keywords:** *rights and interests of parents, right to communication, right to contact with the child, right to upbringing, exercise of parental responsibilities, family legal relations, obstacles.*

*Стаття надійшла до редколегії 25 березня 2025 року*

---

*Костюк В. І. Права та інтереси одного з батьків, що проживає окремо від дитини, як предмет захисту в порядку цивільного судочинства*